

VENDIM
Nr.292, datë 7.5.2004

PËR MIRATIMIN E STRATEGJISË KOMBËTARE ANTIDROGË 2004-2010

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës, me propozimin e Ministrit të Rendit Publik, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e strategjisë kombëtare antidrogë 2004-2010, e cila i bashkëlidhet këtij vendimi.
 2. Ngarkohen institucionet përkatëse për zbatimin e kësaj strategjie.
- Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

KRYEMINISTRI
Fatos Nano

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
STRATEGJIA KOMBËTARE ANTIDROGË E REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË 2004-2010

1. PARATHËNIE

Strategjia e luftës kundër drogave e Republikës së Shqipërisë është hartuar me pjesëmarrjen e të gjitha institucioneve shtetërore në nivel qendror dhe lokal të përfshira në luftën ndaj këtij fenomeni, si dhe të organizatave joqeveritare të mbështetura nga ekspertë të organizatave ndërkombëtare që veprojnë në Shqipëri.

Strategjia kombëtare e luftës kundër drogave është një manifestim i angazhimit të Qeverisë shqiptare për të luftuar këtë fenomen, si dhe për t'u asistuar individëve apo grupe individësh të prekur nga shpërndarja ilegale e drogave.

Kjo strategji e njeh dhe e pranon natyrën serioze të problemit si në nivelin kombëtar, ashtu dhe në atë ndërkombëtar.

Gjithashtu kjo strategji pranon faktin se në luftën kundër drogave mund të jemi të suksesshëm vetëm nëse koordinojmë përpjekjet tona, ato të qeverisë, të shoqërisë civile dhe të partnerëve ndërkombëtarë.

Besojmë se përpjekjet tona do të kontribuojnë për të vënë nën kontroll efektet e drogës ndaj komunitetit dhe se vendi ynë do të luajë një rol të rëndësishëm në përpjekjet ndërkombëtare për të luftuar drogat.

2. METODOLOGJIA

Strategjia është strukturuar në mënyrë të tillë që të identifikojë qartë qëllimet dhe objektivat.

Në hartimin e kësaj strategjie është analizuar dhe referuar eksperiencia e vendeve të tjera europiane, si dhe nevoja që shteti, institucionet kombëtare dhe lokale, OJF-të, media dhe komuniteti i gjerë duhet të angazhohen në zgjidhjen e problemit të luftës kundër drogave dhe abuzimit me to në Shqipëri.

Droga nuk mund të luftohet vetëm nëse do të konsiderohet përgjegjësi e një institucioni.

Duke angazhuar përpjekjet e veçanta në nivel kombëtar dhe lokal, ne po kontribuojmë në transformimin e përpjekjeve të izoluara të institucioneve të veçanta në një përpjekje kolektive në të mirë të vendit dhe të luftës ndërkombëtare kundër drogave dhe krimit të organizuar në përgjithësi.

Jemi të ndërgjegjshëm se do të duhet kohë të arrijmë qëllimin tonë kryesor. Por kjo strategji paraqet mirëkuptimin tonë dhe është hapi i parë në arritjen e prioritetëve strategjike. Prandaj, me strategjinë tonë të parë antidrogë ne kemi përcaktuar kuadrin e veprimeve tona për gjashtë vitet e ardhshme. Kjo strategji nënkupton rinovim të strukturave për të arritur objektivat e përcaktuara dhe do të pasohet nga një plan veprimi i detajuar.

Strategjia është fillimi i një tranzicioni të vështirë, por tejet itë rëndësishëm, ku përpjekjet e përbashkëta të ministrive dhe agjencive të veçanta do të transformohen në një ndërveprim strategjik.

Shtyllat kryesore mbi të cilat është mbështetur kjo strategji janë katër:

1. Politika e balancuar në fushën e drogës;
2. Koordinimi strategjik;
3. Shkëmbimi i informacionit;
4. Shpërndarja e shërbimeve në funksion të uljes së kërkesës.

Plani i veprimit si pjesë e kësaj strategjie do të mundësojë lidhjen e saj me reforma dhe strategji të tjera të rëndësishme kombëtare, si: reformën shëndetësore, strategjinë kombëtare të luftës kundër sidës, ndryshimet e mundshme në Kodin Penal dhe në Kodin e Procedurës Penale, anti-korrupsionin, reformën në gjyqësor etj.

Zbatimi i Strategjisë kombëtare dhe plani i veprimit do të financohen nga Buxheti i Shtetit dhe donatorë të tjerë.

3. ANALIZA E SITUATËS

Pozicioni strategjik i Shqipërisë në të ashtuquajturën "Rruga ballkanike" e kushtëzon në një farë mënyre politikën shtetërore që të fokusohet kryesisht në fushën e marrjes së masave kundër trafikut ilegal të drogave dhe prekursorëve.

Rruga ballkanike përdoret kryesisht për trafikimin e një prej drogave më të dëmshme për shëndetin e qytetarëve - heroinës.

Duke pasur parasysh prioritetet e shtetit shqiptar, si dhe përpjekjet e komunitetit ndërkombëtar kundër trafikut të drogave ilegale, sikurse dhe të përpjekjeve të tij për të luftuar terrorizmin, pasi trafiku i drogave përbën një nga burimet kryesore financiare të financimit të akteve terroriste në nivel ndërkombëtar, Republika e Shqipërisë është e vendosur të intensifikojë përpjekjet e saj në luftën kundër këtyre aktiviteteve kriminale në territorin e saj, si dhe të kontribuojë në nivelin ndërkombëtar.

Trafikimi i drogave është një nga aktivitetet ilegale më fitimprurëse të krimit të organizuar së bashku me trafikimin e qenieve njerëzore, kontrabandën, krimin ekonomik dhe pastrimin e parave.

Shqipëria nuk përbën vetëm një rrugë transitimi të drogave ilegale, por ajo është vendi ku droga kultivohet (kryesisht Cannabis Indica), prodhohet (vaji i hashishit dhe marijuana), tregtohet lokalisht dhe abuzohet.

Të dhënat e kërkesës së parë për mjekim kundër drogë-vartësisë tregojnë për një rritje të vazhdueshme të saj, madje të një trajte eksponencialë (gjatë periudhës 1995-2000). Gjatë dy-tre viteve të fundit kjo rritje e shpejtë duket të jetë ndalur, por arsyet më tepër sesa në vetë ndaljen e fenomenit duhen kërkuar në saturimin e shërbimeve dhe në pamundësinë për të ofruar ndihmë në rast nevojë. Midis atyre që përdorin drogë në mënyrë të rregullt duket se përdoruesit e heroinës janë në proporcion më të lartë.

Shqipëria e njeh rrezikun që vjen nga trafiku i drogave brenda dhe përmes territorit të saj. Grupet kriminale të përfshira në këtë trafik kryesisht i kanë përqendruar përpjekjet e tyre në kalimin e drogave transit përmes Shqipërisë; megjithatë përpjekjet e tyre po përqendrohen edhe në shpërndarjen e drogave brenda vendit. Përpjekjet tona do të përqendrohen kryesisht në luftën kundër kultivimit, prodhimit dhe trafikimit të drogave, duke transituar përmes territorit të Shqipërisë, por edhe kundër trafikimit të tyre brenda territorit të vendit tonë.

Duhet të përmendet se është e rëndësishme të theksohet se rritja e efikasitetit të agjencive të angazhuara në luftën kundër drogave ka rezultuar në rritjen e sasive të konfiskuara dhe ka bërë që grupet kriminale të kërkojnë metoda dhe rrugë të reja të trafikut ilegal.

Për shkak të natyrës serioze të problemeve që lidhen me trafikun e drogave dhe abuzimit me to, është e nevojshme të vlerësohet se deri ku mekanizmat kompetente dhe institucionet i përgjigjen këtij fenomeni. Kemi identifikuar një numër të madh çështjesh që lidhen me funksionimin e strukturave shtetërore të cilat duhet të zgjidhen, me qëllim që të zbatohet siç duhet kjo strategji kombëtare antidrogë.

4. PARIMET KRYESORE DHE QËLLIMET E STRATEGJISË KOMBËTARE

Strategjia kombëtare synon:

- të krijojë një sistem efikas të vlerësimit të rrezikut që lidhet me ofertën për drogë, konsumin dhe efikasitetin e veprimtarive antidrogë;
- të forcojë, të përmirësojë aksionet kundër trafikimit të drogave ilegale dhe prekursorëve, si një pjesë integrale e luftës kundër krimit të organizuar, pastrimit të parave dhe korrupsionit;
- të përmirësojë ndërveprimin dhe bashkërendimin ndërmjet institucioneve shtetërore dhe

joshetërore të angazhuara në luftën kundër drogave;

- të mbështeten qytetarët dhe veçanërisht të rinjtë në vendimin e tyre individual për një jetë pa drogë;

- të kontrollohen pasojat negative mbi shëndetin publik dhe mbi shoqërinë nga përdorimi i drogës;

- të forcojë bashkëpunimin me organizatat ndërkombëtare dhe vendet e tjera.

Objektivat e përgjithshme të strategjisë:

1. Të zvogëlojë ofertën, duke përmirësuar efikasitetin e strukturave që merren me luftën kundër trafikut të drogave.

2. Të parandalojë abuzimin me drogat përmes rritjes së ndërgjegjshmërisë publike për rreziqet dhe pasojat negative të përdorimit të substancave psikoaktive, si dhe dhënies së shërbimeve efikase dhe parandaluese.

3. Të reduktojë volumin e tregtimit të paligjshëm të substancave kimike (prekursorëve), të cilat përdoren në fabrikimin ilegal të drogave.

4. Të ofrojë një politikë koordinuese dhe menaxhuese në luftën kundër drogave, si dhe të krijojë sisteme efikase informacioni.

5. DREJTIMET STRATEGJIKE NË ULJEN E OFERTËS PËR DROGË

Shqipëria, pavarësisht nga mangësitë dhe nevojat e saj, po luan një rol të rëndësishëm në përpjekjet ndërkombëtare antidrogë. Vitet e fundit konfiskimet, sidomos të drogave të forta, shënojnë rritje. Qëllimi ynë është të vazhdojmë të jemi një forcë e rëndësishme në këto përpjekje.

Përpjekjet individuale të agjencive kompetente kombëtare do të shndërrohen në një barrierë të fortë ndaj trafikut të drogave dhe krimit të organizuar në përgjithësi. Kërcënimi është i dukshëm dhe përgjigja jonë, mbështetur edhe nga komuniteti ndërkombëtar, duhet të jetë në përputhje me përmasat dhe shkallën e problemit.

Shumë aktivitete janë ndërmarrë në fushën e uljes së ofertës për drogë, të cilat, së bashku me përpjekjet, projektet dhe programet bilaterale, duhet të harmonizohen dhe të koordinohen në këtë strategji.

Kjo do të mundësojë krijimin e mekanizmave konkretë që kjo strategji të çojë më tej arritjet e deritanishme.

Detyrat në uljen e ofertës:

1. Përmirësimi dhe fuqizimi i kontrollit kufitar

2. Funksionimi i Sekretariatit të Komitetit Ndërmator të Luftës kundër Drogës dhe i Qendrës së Informacionit dhe të Dhënave.

3. Reduktimi i kultivimit, prodhimit dhe transitimit të drogave, kryesisht i heroinës.

4. Reduktimi i krimeve që lidhen me drogat.

5. Përmirësimi i kapaciteteve analitike lidhur me studimin e barnave narkotike.

6. Përmirësimi i kontrollit të prodhimit legal dhe tregtimit të substancave kimike, prekursorëve për të parandaluar ndryshimin e destinacionit të tyre në prodhimin e drogave ilegale.

7. Zgjerimi dhe përmirësimi i bashkëpunimit ndërmjet organizmave kombëtarë rajonalë dhe ndërkombëtarë.

8. Përmirësimi i legjislacionit.

9. Monitorimi dhe vlerësimi i rezultateve në fushën e uljes së ofertës për drogë.

6. FORCIMI I INSTITUCIONEVE, HARTIMI I POLITIKAVE DHE ZBATIMI

Kjo strategji ka në thelb të saj eksperiencën e vendeve të tjera të Europës, me të cilat pothuajse ndahen të njëjtat probleme. Është koha që të vëmë në veprim mekanizmat të cilat do të na mundësojnë të menaxhojmë me efikasitet problemin kompleks të drogave.

Forcimi i institucioneve është një hap i domosdoshëm që do të mundësojë zbatimin e qëllimeve dhe objektivave të kësaj strategjie.

Komiteti Kombëtar i Bashkërendimit të luftës kundër drogës ka për detyrë:

- Miratimin e rregullores së veprimtarisë së Komitetit Kombëtar të Bashkërendimit të luftës kundër drogës

- Miratimi i strategjisë së luftës kundër drogës;

- Miratimi i planit të veprimit për zbatimin e strategjisë;

- Funksionimin e stafit të specialistëve që përfaqësojnë institucionet anëtare të Komitetit Kombëtar të Bashkërendimit të luftës kundër drogës;

- Funksionin e Zyrës së Sistemit Kombëtar të të dhënave për drogën me të dhënat e përcaktuara në ligj;

- Koordinimin e veprimtarive të institucioneve në zbatim të orientimeve apo vendimeve të Komitetit Kombëtar të Bashkërendimit të luftës kundër drogës;

- Monitorimin e zbatimit të strategjisë kombëtare antidrogë.

Agjencitë kombëtare të angazhuara në luftën kundër uljes së ofertës për drogë

Ministria e Rendit Publik, Ministria e Financave (Drejtoria e Përgjithshme e Doganave) dhe Prokuroria e Përgjithshme janë institucionet përgjegjëse në hetimin dhe luftën kundër trafikut ilegal, shpërndarjes, kultivimit dhe prodhimit të drogave.

Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit

Aktiviteti i këtij institucioni do të përmbledhë:

- Hartimin e akteve nënligjore që lidhen me luftën kundër narkotikëve në zbatim të ligjeve të miratuara në fushën e drogës;

- Krijimin e një strukture qendrore në nivel drejtorie, që do të merret me luftën kundër krimit të organizuar dhe përcaktimin e një misioni të qartë të veprimtarisë së tyre në përputhje me dispozitat në ligjet e miratuara në fushën e drogës;

- Forcimin dhe fuqizimin e strukturave të specializuara që merren me luftën kundër veprave penale në fushën e krimit të organizuar si në aspektin teknik, ashtu dhe në atë të personelit policor.

- Krijimin e infrastrukturës operationale dhe financiare për aplikimin e disa teknikave specifike të luftës kundër drogës si operationet *undercover*, infiltrimet, si dhe metodikën e aplikimeve të këtyre operationeve;

- Trajnimin e vazhdueshëm të personelit të strukturave të specializuara të luftës kundër drogës nëpërmjet programeve të Akademisë së Rendit Publik, të organizmave të huaja policore apo të shërbimeve homologe që ofrojnë trajnime të tilla;

- Hartimin e projekteve të nevojshme për shfrytëzimin e financimeve nga donatorë ose partnerë të huaj;

- Zbatimin e marrëveshjeve të arritura në fushën policore dhe rifreskimi i tyre nëpërmjet protokolleve të bashkëpunimit;

- Shkëmbimin e përvojës nëpërmjet kontakteve të grupeve teknike me policitë e vendeve të huaja;

- Forcimin e strukturave të Policisë së Shtetit për sigurimin dhe forcimin e kontrollit në kufijtë e Shqipërisë dhe në rrugët kombëtare;

- Nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit me:

- Ministrinë e Arsimit dhe të Shkencës për parandalimin e fenomenit të përdorimit dhe të shpërndarjes në mjedise shkollore të substancave narkotike;

- Ministrinë e Bujqësisë dhe të Ushqimit "Për forcimin e masave të kontrollit për parandalimin e importit, shumëzimit dhe tregtimit të materialit mbjellës të bimëve narkotike, në veçanti të Cannabis Indica";

- Ministrinë e Shëndetësisë "Për forcimin e masave të kontrollit ndaj prekursorëve dhe barnave narkotike (drogave mjekësore)";

- Konkretizimin e zbatimit e Memorandumit të mirëkuptimit me Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave;

- Konkretizimin e zbatimit e Memorandumit të mirëkuptimit me SHISH-in;

- Rritjes së efikasitetit të strukturave të Policisë së Shtetit dhe atyre të specializuara për luftën kundër drogës për shtypjen e trafikut të paligjshëm dhe qëndrimet rigoroze në aplikimin e masave ligjore;

- Koordinimin e detyrimeve të strategjive të miratuara të strukturave të saj me strategjinë e luftës kundër drogës;

- Hartimin e strategjive të tjera për forcimin e regjimit kufitar dhe të hetimit të krimeve në fushën e pastrimit të parave dhe krimit ekonomiko-financiar;

- Pastrimin e radhëve të policisë nga elementë të implikuar në veprimtari kriminale;

- Zbatimin e projekteve që ofrojnë organizmat ndërkombëtarë (projektet CARDS dhe TIM);

- Bashkëpunimin dhe pjesëmarrjen në operacionet ndërkombëtare që organizojnë partnerët tanë apo institucionet ndërkombëtare.

Drejtoria e Përgjithshme e Doganave

Aktiviteti i saj do të përmblihet në:

- Ndryshimet strukturore të grupit të antidrogës në Departamentin Operativo-Hetimor të doganave, nëpërmjet krijimit të bërthamave antidrogë në vendkalimet kufitare;

- Hartimin e amendamenteve shtesë të Kodit Doganor për futjen e misionit të veprimtarisë për kapjen dhe hetimin e rasteve të trafikut të drogës;

- Vënien në efikasitet të shërbimeve të saj, të Policisë Gjyqësore në hetimet e trafikut ndërkombëtar të drogave që realizohen nëpërmjet vendkalimeve kufitare e doganore;

- Shkëmbimin e detyrueshëm të informacioneve me strukturat e Policisë së Shtetit, që kanë të bëjnë me subjekte të dyshuara për trafikun e prekursorëve;

- Pastrimin e radhëve për përjashtimin e elementëve të strukturave të saj në pikat doganore të implikuara në trafike të paligjshme apo që shpërdorojnë detyrën.

Prokuroria e Përgjithshme

Aktiviteti i këtij institucioni do të përmblihet në:

- Hetimin në thellësi të veprimtarisë së trafikut të drogës dhe të pasurive me prejardhje nga ky trafik;

- Hetimin e parave të pista dhe aktiviteteve ekonomike që rrjedhin nga traliku i paligjshëm i narkotikëve;

- Bashkëpunimin me partnerët jashtë vendit në bazë të marrëveshjeve të lidhura "Për ndihmën juridike për çështjet penale" të subjekteve që zhvillojnë aktivitet kriminal të trafikut ndërkombëtar të drogave;

- Vënien në funksionim dhe me efektivitet të strukturave të ngritura për hetimin e krimeve të rënda;

- Zbatimi i dispozitave të Procedurës Penale për konfiskimet e mjeteve që përdoren për trafikun e drogës;

- Sigurimin e mbarëvajtjes së aktivitetit hetimor të strukturës së Task-Forcës për hetimin e veprave penale në fushën e krimit të organizuar;

- Shkëmbimin e informacioneve me institucionet qendrore, Ministrinë e Rendit Publik dhe SHISH-in për implikimet që mund të dalin për pjesëtarët e këtyre institucioneve në trafikun e drogës.

Drejtoria e Përgjithshme e Parandalimit të Pastrimit të Parave

Aktiviteti i kësaj drejtorie, si një qendër kombëtare, ka përgjegjësinë për të marrë, për të kërkuar, për të analizuar dhe për t'u shpërndarë autoriteteve kompetente zbulimin ose ekspozën e informacionit financiar:

- lidhur me të ardhurat që dyshohen të kenë origjinë kriminale dhe sipas kërkesave të bëra nga rregullatorët dhe ligjvënësit vendas, në mënyrë që të luftohet pastrimi i parasë dhe trafiku i drogës.

Realizimi i këtyre drejtimeve të rëndësishme do të përmblihet:

- Shkëmbimin e informacioneve me strukturat e specializuara të luftës kundër krimit të organizuar për transaksionet e veprimet e dyshimta;

- analizimin e tyre me qëllim investigimin;

- dhënien e përfundimeve prokurorisë, Policisë Gjyqësore dhe organeve të tjera kompetente ligjore.

Shërbimi Informativ i Shtetit

Shërbimi Informativ i Shtetit ka për detyrë grumbullimin dhe transmetimin e informacionit tek institucionet e tjera të përfshira në luftën ndaj fenomenit drogë. Aktiviteti i këtij institucioni do të përmblihet në:

- Grumbullimin e informacionit për identifikimin e rrjeteve dhe grupeve kriminale, kombëtare dhe ndërkombëtare të trafikut të drogës që përdorin Shqipërinë si bazë dhe vend transiti;

- Ristrukturimin dhe përsosjen e organizimit të brendshëm të strukturave funksionale në përshtatje me intensitetin dhe përqendrimin e problemeve të fenomeneve të narkotrafikut;

- Rritjen e fuqisë zbuluese nëpërmjet infiltrimit të burimeve të informacionit dhe mjeteve tekniko-shkencore, në funksion të zbulimit, të dokumentimit dhe të parandalimit të aktiviteteve

kriminale në trafikun e drogës;

- Bashkërendimin me strukturat e specializuara të luftës kundër drogës në Policinë e Shtetit, duke i dhënë përparësi elementëve operacionalë për kapjen në flagrancë të personave apo grupeve kriminale gjatë zhvillimit të aktivitetit të trafikut të paligjshëm të drogës;

- Intensifikimin e kontakteve me Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave në funksion të krijimit të grupeve të përbashkëta për forcimin e kontrolleve nëpërmjet pajisjeve të domosdoshme për identifikimin e shtetasve të përfshira në rrjetet e trafikut të drogës;

- Koordinimin e veprimtarive me Ministrinë e Financave (Drejtorinë e Përgjithshme të Doganave) për identifikimin e aktiviteteve, të bizneseve, të pronave dhe të pasurive të trafikantëve të përftuara nga trafiku i paligjshëm i drogave nëpërmjet mekanizmave të pastrimit të parasë;

- Hartimin dhe zbatimin e programeve të përbashkëta me shërbimet partnere në luftë kundër narkotrafikut ndërkombëtar;

- Reformimin tërësor të punës në mbledhjen e informacionit, që ai të jetë i saktë dhe i verifikuar si bazë e ndërtimit të operacioneve të përbashkëta me Policinë e Shtetit;

- Gjetjen e rrugëve efikase për shkëmbimin sa më të shpejtë të informacioneve midis atij që e zotëron dhe përdoruesit të tij dhe evitimin e problemeve që lidhen me rrjedhjen e informacionit;

- Instalimin e rrjetit unik kompjuterik me programe mundësisht 1-2 për përpunimin dhe për analizën e shpejtë të të dhënave të disponuara;

- Krijimin dhe mbështetjen e veprimtarisë informative me infrastrukturë të plotë ligjore në luftën kundër trafikut të drogës;

- Hartimin e akteve ligjore e nënligjore për "Mbrotjtjen e burimeve të informacionit që merren nga SHISH-i";

- Shkëmbimin e informacioneve të verifikuara me strukturat e Policisë së Shtetit për veprimtari konkrete të trafikut të paligjshëm të drogës apo dhe për probleme të çështjeve në hetim;

- Përfundimin e projektit të interceptimeve të celularëve (ETI) në thellimin e proceseve informative, të hetimeve për veprime të shpejta goditëse e grumbullimin e provave ligjore.

Ministria e Shëndetësisë ka për detyrë të bëjë kontroll të plotë të dokumentacionit të subjekteve që merren me eksport/importin e prekursorëve, sigurimin e informacionit të vazhdueshëm për strukturat e specializuara të luftës kundër drogës në Drejtorinë e Përgjithshme të Policisë së Shtetit për të gjitha subjektet e autorizuar për eksport/importin e prekursorëve, forcimin e masave të kontrollit ndaj objekteve ku përgatiten përgatesat e parashikuara në tabelat 2 dhe 3 të ligjit "Mbi barnat narkotike dhe psikotrope" dhe atyre që tregtojnë droga mjekësore.

Ministria e Mbrotjtjes (Shërbimi Informativ Ushtarak)

Aktiviteti i këtij institucioni do të përmbliidhet në:

- Shfrytëzimin e përdorimin e të gjithë kapaciteteve dhe mundësive në punën e koordinuar për luftën kundër narkotrafikut;

- Përdorimin me efektivitet i Rojës Bregdetare, në bashkëpunim me Ministrin e Rendit Publik dhe me institucionet e tjera;

- Forcimin e bashkëpunimit kryesisht me strukturat e Policisë së Shtetit të zonave bregdetare për realizimin e detyrimeve ligjore;

- Bashkëpunimin me të gjitha institucionet shtetërore që kanë detyra duke koordinuar komponentët për ruajtjen e "kufirit blu";

- Rritjen e bashkëpunimit me SHISH-in për koordinimin e masave në fushën e informacionit dhe të bashkëveprimit për zbulimin e aktivitetit të trafikut të paligjshëm të drogës;

- Realizimin e bashkëpunimit me shërbimet partnere për njohjen e situatës së trafikut të drogës në vendin tonë dhe në rajon;

- Vlerësimin e të dhënave dhe informacioneve që bëjnë fjalë për rafun e drogës me subjekte të juridiksionit ushtarak, duke marrë masat e nevojshme për ezaurimin e tyre.

Legjislacioni

Shqipëria ka bërë përparime të dukshme në hartimin e legjislacionit vendas në fushën e luftës kundër drogave. Kodi Penal i Republikës së Shqipërisë specifikon veprat penale në fushën e drogave dhe të krimeve që lidhen me to. Ndërsa Kodi i Procedurës Penale specifikon procedurat për hetimin dhe penalizimin e këtyre krimeve. Në hartimin e ligjeve janë marrë parasysh modelet e legjislacioneve të vendeve të përparuara europiane dhe të Kombeve të Bashkuara. Kështu është vepruar në hartimin e ligjeve: "Për barnat narkotike dhe lëndët psikotrope" (1995), "Për parandalimin dhe luftën ndaj trafikut

të substancave narkotike ose psikotrope" (2001), "Për kontrollin e lëndëve që shërbejnë për fabrikimin e paligjshëm të lëndëve narkotike ose psikotrope (2002).

Gjithashtu, janë hartuar dhe aprovuar një sërë aktesh nënligjore, të cilat mundësojnë zbatimin rigoroz të ligjeve.

Marrëveshjet ndërkombëtare dhe bashkëpunimi ndërkombëtar

Republika e Shqipërisë është anëtare e tri konventave të Kombeve të Bashkuara për kontrollin mbi drogat:

1. Konventës së vetme mbi substancat narkotike (1961);
2. Konventës së Kombeve të Bashkuara mbi substancat psikotrope (1971);
3. Konventës së Kombeve të Bashkuara mbi trafikun ilegal të drogave (1988).

Qeveria shqiptare është e ndërgjegjshme në rolin që luan bashkëpunimi ndërkombëtar me organizmat e huaja qoftë në nivelin politik, ashtu dhe në atë tekniko-profesional. Shqipëria ka nënshkruar marrëveshje e protokolle bashkëpunimi dypalëshe e shumëpalëshe në fushën e sigurisë e të rendit publik me Italinë, Turqinë, Greqinë, Rumaninë, Kroacinë, Slloveninë, Bullgarinë, R.A. Egjiptit, Federatën Ruse, R.P të Kinës, Austrinë, Hungarinë, BEDZ (Nisma e bashkëpunimit të Detit të Zi, SECI (Qendra e Këmbimit të Informacionit të Europës Juglindore), ICMPD (Qendra Ndërkombëtare e Zhvillimit të Politikave të Migrimit), Malin e Zi, Maltën.

Ministria e Rendit Publik ka oficerët e saj të kontaktit pranë ministrive respektive të Turqisë, Italisë, Greqisë dhe administratës së UNMIK/Kosovë.

7. PRINCIPET LIDHUR ME REDUKTIMIN E KËRKESËS PËR DROGË

7.1 Qëndrimi i balancuar që kombinon spektrin e gjerë të iniciativave parandaluese

Strategjia bazohet në një përjasje të balancuar që kombinon masat në fushën e parandalimit, kurimit, rehabilitimit, si dhe në atë të minimizimit të rreziqeve, përfshirë këtu parandalimin e HIV/AIDS dhe hepatiteve virale. Konsideratë e veçantë i jepet bashkëpunimit me organizmat që ushtrojnë ligjin, për të siguruar balancimin midis iniciativave të reduktimit të kërkesës dhe furnizimit me drogë. Principet kryesore janë:

- Fillimi i hershëm i iniciativave parandaluese, në mënyrë që të sigurohet një stil i shëndetshëm i jetesës gjatë viteve të formimit të popullatës target, fëmijëve dhe rinisë;
- Planifikimi dhe menaxhimi i aktiviteteve komplekse dhe gjithpërfshirëse të reduktimit të kërkesës për drogë për të maksimalizuar efektin parandalues;
- Planifikimi dhe zbatimi sistematik dhe afatgjatë i programeve parandaluese për të siguruar vazhdimin dhe ndërthurjet sinergjike të iniciativave të ndryshme;
- Planifikimi dhe zbatimi i iniciativave dhe programeve që reduktojnë dëmet e drogës tek të ekspozuarit;

- Ndërhyrje specifike ndaj grupeve të identifikuara si grupe në rrezik.

7.2 Bashkëpunimi ndërministror, ndërsektorial, ndërdisiplinor dhe ndërkombëtar

Lidhur me karakterin kompleks të tij, reduktimi i kërkesës për drogë mund të ndiqet me sukses vetëm nëpërmjet përjasjeve sistematike dhe afatgjata, që lidhin fushat e sistemit të arsimit, shëndetit publik dhe sektorit social në nivelet qeveritare dhe joqeveritare. Si rrjedhojë, reduktimi i kërkesës synon:

- Bashkëpunimin ndërmjet ministrive përkatëse (Ministria e Shëndetësisë, Ministria e Arsimit dhe e Shkencës, Ministria e Punës dhe e Çështjeve Sociale, Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve, Ministria e Rendit Publik, Ministria e Pushtetit Lokal, Ministria e Drejtësisë, Ministria e Financave);
- Bashkëpunimin ndërmjet disiplinave të ndryshme, fushave të edukimit, kërkimit, trajnimit dhe trajtimit;
- Bashkëpunimin midis sektorit qeveritar dhe sektorit joqeveritar për të siguruar përfshirjen dhe bashkëpunimin e agjencive dhe institucioneve shtetërore, organizatave jofitimprurëse, organizatave bamirëse, shoqërive fetare dhe sektorit privat;
- Bashkëpunimin me organizmat ndërkombëtarë të përfshira në fushën e luftës kundër drogës, në mënyrë që të përdoret sa më shumë eksperiencë dhe asistencë e huaj;
- Integrimi i të gjitha iniciativave dhe programeve të reduktimit për drogë në strategjinë kombëtare të reduktimit të varfërisë.

7.3 Qëndrim racional, realist dhe pragmatik

Politika e reduktimit efektiv të kërkesës për drogë bazohet në vlerësimin e saktë të problemit, planifikimin dhe përdorimin e rrugëve parandaluese efektive. Si rrjedhim, objektivat reale dhe të

arritshme janë caktuar, duke respektuar sistemin ekzistues shqiptar të arsimit, shëndetit publik dhe asistencës sociale.

Duke marrë parasysh burimet e kufizuara financiare dhe humane, reduktimi i kërkesës ndërtohet, duke u përqendruar në ato aktivitete parandaluese dhe mjekuese, të cilat do të kenë rezultatet e pritshme sa më shpejt të jetë e mundur.

7.4 Vlerësimi dhe monitorimi i cilësisë

Së pari del e rëndësishme aplikimi i studimeve epidemiologjike, me qëllim vlerësimin e besueshëm të problemit. Më pas, cilësia e pritshme e të gjitha ndërhyrjeve të ushtruara do të vlerësohet dhe monitorohet në mënyrë të vazhdueshme për të siguruar maksimumin e efektivitetit të kostos të aktiviteteve lidhur me reduktimin e kërkesës. Një vlerësim i tillë do të bëhet çdo vit edhe me mbështetjen e ekspertizës së huaj.

8 QËLLIMET DHE OBJEKTIVAT E REDUKTIMIT TË KËRKESËS

8.1 Qëllimet

Qëllimi kryesor i reduktimit të kërkesës për drogë është të ulë kërkesën në rritje për drogën e paligjshme dhe impaktin e saj negativ mbi gjithë shoqërinë nëpërmjet:

- Mbështetjes së qytetarëve dhe veçanërisht të të rinjve në vendimin e tyre individual për një jetë pa drogë;
- Kontrollit të pasojave negative mbi shëndetin publik dhe mbi shoqërinë nga përdorimi i drogës.

Qytetarët duhet të mbrohen nga oferta e drogës së paligjshme dhe duhet të informohen në mënyrë që të marrin një vendim për një jetë pa drogë. Duhet siguruar informacioni, edukimi, asistenca mjekësore, si dhe mbështetja për riintegrim.

8.2 Objektivat specifike

Qeveria duhet të ndërmarrë hapat e mëposhtme për reduktimin e kërkesës për drogë:

Fusha e parandalimit parësor (duke përfshirë ndërhyrjen e hershme):

- Rritja e ndërgjegjshmërisë publike për rreziqet dhe pasojat negative të përdorimit të substancave psikoaktive, ku duhet përfshirë roli i medias;
- Rritja e nivelit të njohurive, cilësisë së qëndrimeve dhe aftësive për t'i rezistuar drogëpërdorimit në nxënësit e sistemit parauniversitar, nëpërmjet forcimit të kurrikulave shkollore lidhur me parandalimin e drogës dhe nëpërmjet mbështetjes efektive të programeve parandaluese;
- Trajnimi i grupeve target të mediatorëve (mësuesit, mjekët dhe punonjësit e kujdesit shëndetësor parësor, punonjësit socialë, bashkëmoshatarët etj.), që veprojnë në fushën e parandalimit parësor;
- Përfshirja aktive e të rinjve në programet parandaluese nëpërmjet grupeve të tyre përfaqësuese apo individuale, si dhe integrimi i këtyre programeve në shërbimet sociale, shëndetësore apo arsimore në mënyrë që këto shërbime të jenë sa më miqësore për të rinjtë;
- Përfshirja e komuniteteve lokale, autoriteteve bashkiake dhe lokale në aktivitetet parandaluese parësore që kanë për shënjestër të rinjtë në rrezik në mjedisin shkollor (shkollë), familjar (familje) apo komunitar (komunitet lokal);
- Ndërmarrja e programeve të ndërhyrjes së shpejtë dhe shërbimeve ndaj popullatës së fshehtë (popullatë me vështirësi identifikimi).

Fusha e parandalimit dytësor (mjekimi dhe rehabilitimi):

- Rritja e mundësisë për mjekim (trajtim, kurim);
- Krijimi i një sistemi kurimi ose trajtimi kompleks dhe të lidhur me risocializimin e grupeve apo individëve të prekur (drogëpërdorues);
- Arsimiti profesional i punonjësve të shëndetësisë dhe të punës sociale dhe rritja e përhershme e cilësisë dhe efektivitetit të shërbimeve.

Fusha e parandalimit tretësor (duke përfshirë reduktimin e dëmit):

- Ulja e pasojave shëndetësore dhe sociale të përdorimit të drogës, duke përfshirë parandalimin e sëmundjeve të transmetueshme.

Fusha e sistemeve të informimit mbi drogën dhe vlerësimi i nevojave:

- Dhënia e vlerësimit të shpejtë të situatës së drogës në Shqipëri nëpërmjet kombinimit të teknikave sasiore dhe cilësore;
- Ndërtimi i rrjetit të mbikëqyrjes epidemiologjike lidhur me problemet e drogëpërdorimit dhe

drogabuzimit në drejtim të shëndetit publik;

- Krijimi i një *database* dhe i një qendre burimore mbi aktivitetet dhe publikimet në fushën e reduktimit të kërkesës për drogë në drejtim të shëndetit publik.

9 DETYRAT KRYESORE LIDHUR ME ULJEN E KËRKESËS PËR DROGË

9.1 Parandalimi parësor

Principet e mëposhtme konsiderohen në përgjithësi baza e një plani parandalimi efektiv:

- Përqasje afatgjatë dhe gjithpërfshirëse;
- Fillimi i hershëm i aktiviteteve të parandalimit;
- Ndërhyrje në popullatën në rrezik;

- Metodologji ndërvepruese që përqendrohet në ndikimin ndaj qëndrimeve dhe sjelljes së rrezikshme;

- Nxitje e faktorëve mbrojtës në nivelin e individit, familjes, bashkëmoshatarit dhe komunitetit;

- Përtheksim i promovimit shëndetësor që përfshin rrezikun e përdorimit të drogës së paligjshme.

Programet e parandalimit mbulojnë një gamë të gjerë aktiviteteve që përfshijnë:

1. fushata të medias;
2. programe në shkollë;
3. programe në komunitet.

9.2 Parandalimi dytësor dhe tretësor

Sistemi gjithpërfshirës i shërbimeve për drogëpërdoruesit problematikë dhe drogëvartësit përfshin:

- aktivitetet për arritjen e popullatës së fshehtë (drogëpërdoruesit e panjohur);
- aktivitetet në qendrat e pragut të ulët të kontaktit (qendrat e pranimit);
- trajtimin ambulator;
- trajtimin ambulator intensiv;
- detoksikimin spitalor;
- trajtimin spitalor afatshkurtër dhe afatmesëm;
- trajtimin afatgjatë në qendrat rezidenciale dhe rehabilitimin social në komunitetin terapeutik;
- pastrajtimin.

Realizimi i të gjithë komponentëve të mësipërm brenda një periudhe të kufizuar kohe duket të jetë përtej mundësive aktuale të Shqipërisë. Rrjedhimisht, strategjia paraqet një vizion të moderuar dhe realist lidhur me burimet ekzistuese që përdoren, rritjen e kapaciteteve ekzistuese dhe stimulimin e zhvillimit të mëtejshëm.

Strategjia adresohet në 3 nivele "strategjike":

1. Modeli i shërbimeve në Tiranë dhe zonën periferike të saj;
2. Modeli i shërbimeve për zona të tjera me risk të lartë (konkretisht Durrës, Shkodër, Vlorë,

Berat);

3. Infrastruktura (koordinimi, trajnimi, zhvillimi i kurrikulave, përcaktimi i standardeve etj.).

Infrastruktura trajnuese për aktivitetet e parandalimit dytësor dhe tretësor

Ky nivel është i nevojshëm për ngritjen dhe mbajtjen e shërbimeve në kuptimin e koordinimit, trajnimit, zhvillimit të kurrikulave, ngritjes së standardeve etj. Veçanërisht, ka nevoja për trajnim pothuajse në çdo nivel. Për t'i kapërcyer ato gradualisht, por edhe sistematikisht propozohet:

1. Rishikimi i kurrikulave dhe kapaciteteve mësimdhënëse ekzistuese.

2. Rritja dhe forcimi i kapaciteteve mësimdhënëse në fazën e parë të formohet një grup profesionistësh shumë të kualifikuar që do të mund të luajnë një rol udhëheqës kyç në shërbimet e propozuara për të mbikëqyrur qendrat dhe programet e tjera dhe për të trajnuar trajnuesit e tjerë.

3. Ngritja e kapaciteteve trajnuese dhe mësimdhënëse në metodat psiko-sociale të trajtimit (terapi të sjelljes njohëse, terapi grupi, terapi dhe këshillim individual dhe familjar). Propozimi për zhvillimin e këtij sistemi shërbimesh varet nga njohuritë dhe aftësitë në këtë disiplinë dhe nuk mund të bëhet pa to; megjithatë, trajnime të tilla nuk ekzistojnë në Shqipëri dhe njohuritë janë shumë të kufizuara.

4. Trajnimi i personelit që punon ose që do të punojë në sistemin e shërbimeve speciale.

5. Plotësimi i nevojave të trajnimit me një numër të madh mjekësh të familjes dhe punonjës

socialë.

6. Skicimi i të gjitha programeve të trajnimit lidhur me nevojën për të rritur potencialin profesional në mënyrë graduale nëpërmjet principit të "ortekut" d.m.th, trajnim jo vetëm për punën praktike me pacientin apo klientin, por po ashtu edhe për transferimin e njohurive dhe aftësive.

Çështje të veçanta në sistemin e shërbimeve

Reduktimi i dëmit (RD)

Aktivitetet në programet e RD-së përfshijnë shkëmbim të ageve dhe shiringave, informim, referencë, teste për HIV/AIDS dhe për hepatitet virale B dhe C, si edhe sesione të shkurtra këshillimi. Shkëmbimi i ageve dhe shiringave është një aktivitet në interes të shëndetit publik, prandaj materialet (shiringat-aget) duhet të jepen mundësisht falas dhe jo të blihen me çmimet e tregut.

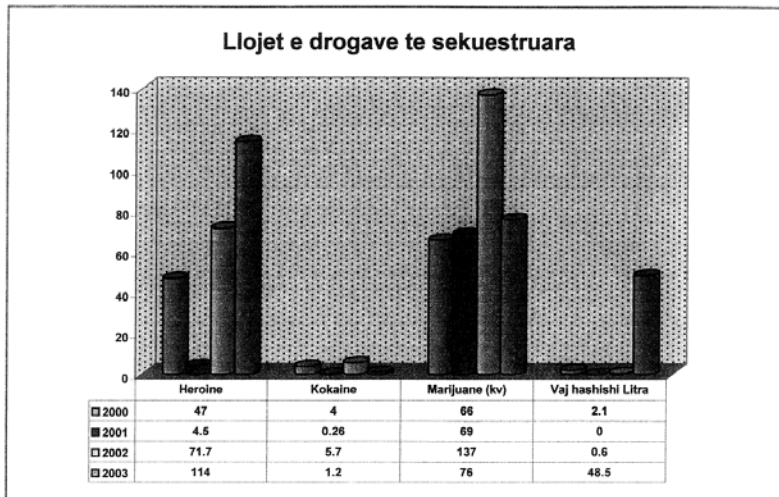
Mbajtja me metadon

Programet e mbajtjes me metadon (terapi zëvendësuese afatgjatë) kanë nevojë të koordinohen dhe mbikëqyren nga qendrat e specializuara. Një grup specialistësh pranë Ministrisë së Shëndetësisë duhet të përcaktojë si protokollat e trajtimit, ashtu edhe kriteret e dhënies së metadonit.

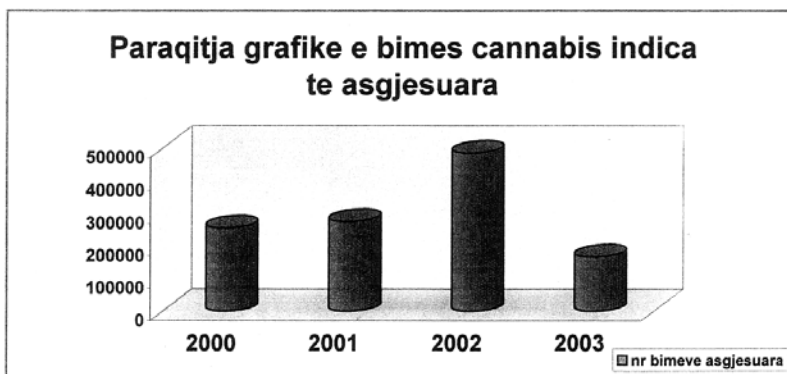
Nga ana tjetër, që të jenë të suksesshme programet e mbajtjes me metadon kërkojnë nivel të ulët pragu lidhur me aksesin, çka do të thotë përdorim i shpejtë dhe pa probleme i shërbimit nga klientët. Kjo mund të realizohet me mbështetjen e disa qendrave që operojnë në nivelin e kujdesit parësor.

Grupe në të cilët pjesëmarrësit ndihmojnë njëri-tjetrin

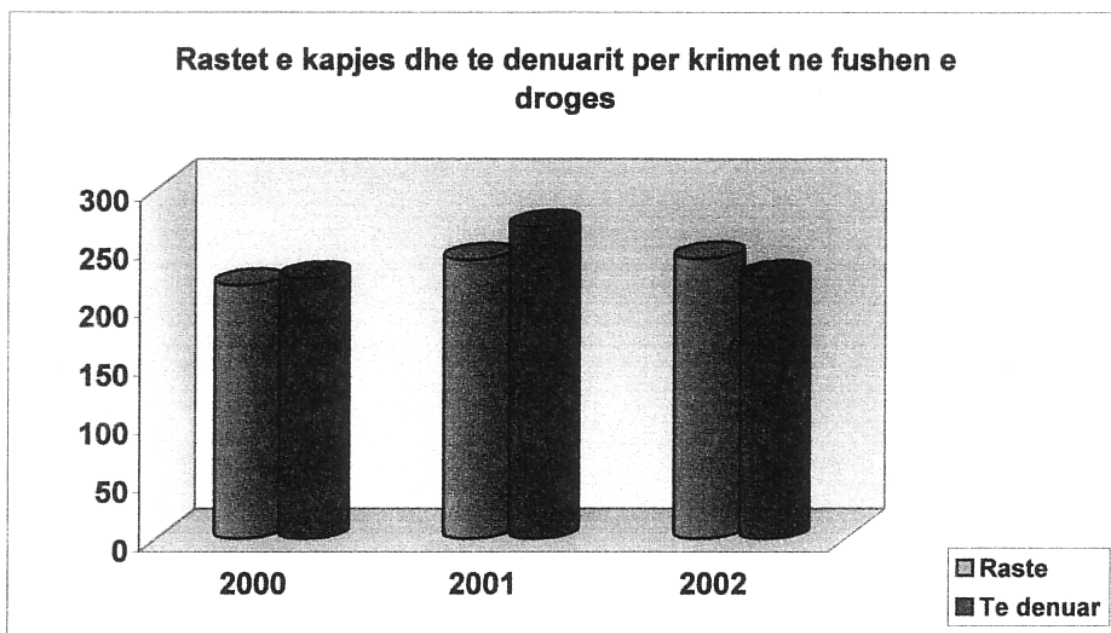
Nuk ekzistojnë aktualisht në Shqipëri. Për të lehtësuar ngritjen e tyre, çdo qendër trajtimi dhe rehabilitimi duhet të krijojë kushtet për aktivitete ku pjesëmarrësit mund të ndihmojnë vetveten, t'i promovojë ato aktivitete dhe të bashkëpunojë në zhvillimin e tyre.

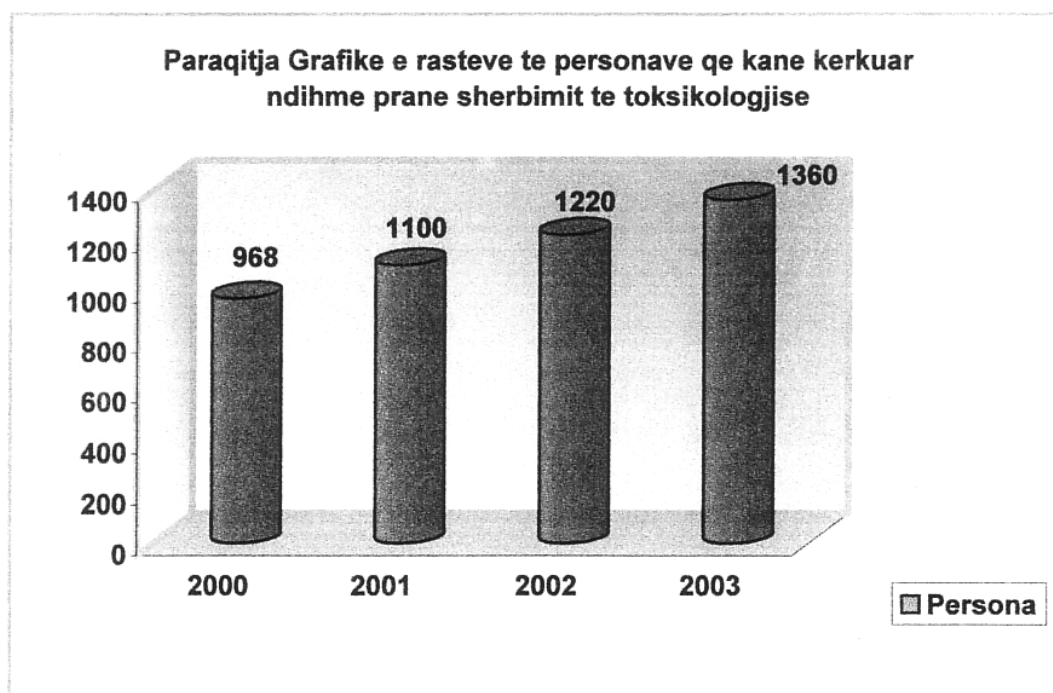
Sipas te dhenave te Sherbimit Qendror te Luftes Kunder Drogas

Sipas te dhenave te Sherbimit Qendror te Luftes Kunder Drogas

Sipas te dhenave te Ministrise se Drejtesise
Raporti i Grupit te Mini Dublinit

Sipas te dhenave te Repartit te Toksikologjise

Grupi ndërministror i punës për hartimin e strategjisë të luftës kundër drogës

Thoma Jano, zëvendësministër i Rendit Publik	Kryetar i Grupit
Izet Shameti, përfaqësues i Ministrisë së Drejtësisë	Anëtar
Lorenc Xhaferraj, përfaqësues i Ministrisë së Punëve të Jashtme	Anëtar
Pavli Gjika, përfaqësues i Ministrisë së Financave	Anëtar
Prof.As. Dr.Irena Vangjeli, përfaqësuese e Ministrisë së Arsimit dhe të Shkencës	Anëtare
Genta Bungo, përfaqësuese e Ministrisë së Pushtetit Vendor e të Decentralizimit	Anëtare
Eduart Manushi, përfaqësues i Ministrisë së Rinisë, Kulturës dhe Sporteve	Anëtar
Natasha Pepivani, përfaqësuese e Ministrisë së Punës dhe e Çështjes Sociale	Anëtare
Alban Ylli, përfaqësues i Ministrisë së Shëndetësisë	Anëtar
Shpëtim Guri, përfaqësues i Ministrisë së Bujqësisë dhe i Ushqimit	Anëtar
Nënkolonel Emrush Rec, përfaqësues i Ministrisë së Mbrojtjes	Anëtar
Kryekomisar Shkëlqim Saço, Komisar Arian Stefi	
Përfaqësues të Ministrisë së Rendit Publik	Anëtar
Ardian Visha, përfaqësues i Prokurorisë së Përgjithshme	Anëtar
Sokol Gashi, përfaqësues i Shërbimit Informativ të Shtetit	Anëtar